

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 26 грудня 2017 р.).

Рецензенти:

Муравйов Віктор Іванович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри порівняльного та європейського права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
Анакіна Тетяна Миколаївна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права Національного юридичного університету України імені Ярослава Мудрого.

Рябошапченко А. О.

Р982 Австрійська Республіка та Європейський Союз: правовий вимір європейської інтеграції: монографія / А. О. Рябошапченко. – Одеса: Фенікс, 2018. – 226 с.

ISBN 978-966-928-265-1

У монографії на прикладі досвіду Австрійської Республіки розглянуто актуальні питання розвитку інтеграційних процесів у Європі. Представлено авторське бачення напрямів внутрішньої та зовнішньої політики та стану розвитку країни у контексті реалізації її потенціалу в рамках ЄС. Охарактеризовано австрійський шлях до європейської інтеграції: від участі у Європейській асоціації вільної торгівлі до імплементації спільних політик ЄС після набуття повного членства у ЄС. Досліджено правове регулювання участі Австрійської Республіки в Європейському митному союзі та Європейському економічному та валютному союзі. Простежено проблемні аспекти правового забезпечення економічної інтеграції Австрійської Республіки до ЄС. Наголошується на необхідності використання Україною австрійського досвіду правового регулювання інтеграції до внутрішнього ринку ЄС.

Основні положення, висновки та рекомендації дослідження можуть бути використані у науково-дослідній роботі, у навчальному процесі та нормотворчій та правозастосовній діяльності з метою подальшого дослідження загальної теорії європейської інтеграції, правового регулювання участі держав у внутрішньому ринку Європейського Союзу, а також при вирішенні питань щодо подальшої європейської інтеграції України та її вступу до міжнародних економічних інтеграційних об'єднань.

Для студентів, аспірантів, викладачів, науковців вищих навчальних закладів юридичного профілю, а також для всіх, хто цікавиться актуальною проблематикою розвитку інтеграційних процесів у сучасних умовах.

УДК 341.174(436)(043.3)

ISBN 978-966-928-265-1

© Рябошапченко А. О., 2018

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА 5

**РОЗДІЛ 1. ШЛЯХ АВСТРІЙСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ
ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
(1950–1980-х РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ)**

- 1.1. Концептуальні основи дослідження економічної інтеграції
Австрійської Республіки до Європейського Союзу 8
- 1.2. Правове регулювання участі Австрійської Республіки в
Європейській асоціації вільної торгівлі та Європейському
Економічному Просторі 25
- 1.3. Правовий режим Угоди про асоціацію між Європейськими
Співтовариствами та Австрійською Республікою 40

**РОЗДІЛ 2. ВСТУП АВСТРІЙСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ
ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА ЕКОНОМІЧНОГО
СЕРЕДОВИЩА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
ПРАВОВІ ЗАСАДИ**

- 2.1. Вступ Австрійської Республіки до Європейського Союзу:
загальні правові засади 56
- 2.2. Правопорядок ЄС та правопорядок Австрійської Республіки:
правові інструменти транспозиції *acquis communautaire* 75
- 2.3. Правове забезпечення приєднання Австрійської Республіки
до Митного союзу та Економічного і валютного союзу
країн-членів ЄС 96

**РОЗДІЛ 3. ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
АВСТРІЙСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

- 3.1. Трансформація правової системи Австрійської Республіки
у зв'язку зі вступом до Європейського Союзу 110
- 3.2. Внутрішні правові механізми Австрійської Республіки із
забезпечення економічної інтеграції до Європейського Союзу
та запровадження спільних політик ЄС 128

- 3.3. Правове забезпечення запровадження спільної політики внутрішнього ринку Європейського Союзу в Австрійській Республіці 135
- 3.4. Правове забезпечення запровадження в Австрійській Республіці інших політик ЄС в економічній сфері 145

РОЗДІЛ 4. УКРАЇНА ТА АВСТРІЙСЬКА РЕСПУБЛІКА: СПІВРОБІТНИЦТВО В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ІНТЕГРАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

- 4.1. Українсько-австрійське економічне співробітництво у контексті європейської інтеграції: правові питання 156
- 4.2. Австрійський досвід інтеграції до внутрішнього ринку Європейського Союзу в економічній сфері як приклад для України 162

- ПІСЛЯМОВА** 179
- СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ** 182

ПЕРЕДМОВА

В Європі після Другої світової війни розгорнулися інтеграційні процеси, які посилюються. Їх результат – поява Європейського Союзу – найбільшого та найуспішнішого інтеграційного об'єднання, що відіграє ключову роль у світовій економіці й політиці. Європейський Союз – єдина організація, члени якої проводять спільну політику в більшості сфер міждержавної взаємодії. Вона дає приклад нової організації міжнародних відносин та нового рівня буття права – інтеграційного права, яке регулює права та обов'язки учасників об'єднання. Успіх Європейського Союзу значною мірою зумовлюється економічною вигодою участі в цьому об'єднанні для всіх учасників, яка створюється через функціонування єдиного внутрішнього ринку.

Будучи європейською країною, Україна з моменту здобуття незалежності декларувала стратегічну мету приєднання до ЄС та робила в цьому напрямі практичні кроки, найзначнішим із яких стало підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Стратегічною метою України є набуття повноправного членства в ЄС. Тривалий шлях України до ЄС не є чимось унікальним, навпаки, більшість сучасних членів пройшли через багаторічний процес інтеграції до Союзу через поступове зближення національної правової системи з правом Союзу. Саме тому в нагоді Україні може стати досвід розвинутих європейських країн, які вже завершили процес європейської інтеграції.

Австрія є однією з таких країн. Інтеграційні проблеми, з якими їй довелося стикнутися на шляху до ЄС, у багатьох аспектах подібні до тих, які наразі вирішує Україна, зокрема проблема економічної інтеграції без політичного членства в умовах асоційованого статусу щодо ЄС, а також специфічні проблеми так званого «четвертого розширення» ЄС.